

Karpacki Oddział Straży Granicznej

<https://karpacki.strazgraniczna.pl/ko/aktualnosci/70009,Funkcjonariusze-KaOSG-oddali-hold-bohaterom-narodowym-ktorzy-w-1863-r-podjeli-wa.html>
27.01.2026, 22:55

Funkcjonariusze KaOSG oddali hołd bohaterom narodowym, którzy w 1863 r. podjęli walkę o wolność i niepodległość Ojczyzny

Justyna Drożdż
23.01.2026

22 stycznia 2026 r. minęły 163 lata od wybuchu Powstania Styczniowego 1863 r. Funkcjonariusze Karpackiego Oddziału Straży Granicznej im. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich uczcili rocznicę wybuchu tego jednego z najważniejszych i najbardziej symbolicznych zrywów niepodległościowych w historii Polski. Pielęgnowanie narodowego dziedzictwa oraz pamięci o bohaterach walk o niepodległość, stanowią ważny element budowania tożsamości strażników granicznych.

Złożenie zniczy w Nowym Sączu, Kielcach i Sułoszowej miało charakter patriotyczny, stanowiący wyraz pamięci oraz szacunku wobec uczestników Powstania Styczniowego, którzy z najwyższym poświęceniem walczyli o suwerenność Polski.

Powstanie Styczniowe, mimo militarnej klęski na trwałe wpisało się w polską historię jako symbol niezłomności, odwagi i narodowej tożsamości. Jego uczestnicy stali się wzorem patriotyzmu i odpowiedzialności za losy państwa, a ich postawa do dziś pozostaje ważnym punktem odniesienia dla kolejnych pokoleń.

Wartości jakimi kierowali się uczestnicy powstania Styczniowego – odwaga, honor, solidarność i poświęcenie – pozostają aktualne również dziś i znajdują swoje odzwierciedlenie w codziennej służbie funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Upamiętnienie rocznicy Powstania Styczniowego przez strażników granicznych jest nie tylko wyrazem pamięci historycznej, ale także podkreśleniem wartości, które od pokoleń kształtują służbę państwową: patriotyzm, odpowiedzialność za Ojczyznę oraz gotowość do służby na rzecz bezpieczeństwa państwa i jego obywateli.

Kielce - Karczówka - Pomnik Powstańców Styczniowych

Mogiła Powstańców z 1863 w Sułoszowej (Pieskowa Skała)

Powstanie Styczniowe było jednym z największych zrywów niepodległościowych Polaków pod zaborami, stanowiącym najważniejszy pomost pomiędzy dawną I Rzeczpospolitą a twórcami niepodległości w 1918 r. - mając wpływ na kształtowanie się świadomości narodowej szerokich mas ludowych oraz postaw i programów politycznych Polaków pod zaborami. Walki objęły Królestwo Polskie i pozostałe ziemie zaboru rosyjskiego, głównie Litwę. W czasie działań powstańczych do ponad tysiąca mniejszych lub większych potyczek. Szacuje się, że w walkach mogło brać udział nawet 200 tysięcy powstańców. Walki trwały do jesieni 1864 r.

Na terenie odpowiedzialności służbowej Karpackiego Oddziału Straży Granicznej znajdują się liczne miejsca pamięci i groby powstańców styczniowych zarówno w woj. świętokrzyskim jak i w tej części woj. małopolskiego która znajdowała się pod zaborem rosyjskim. I tak np. na ślady oddziałów Mariana Langiewicza natrafimy w Nowej Słupi i na Świętym Krzyżu, a jedne z pierwszych walk powstańczych miały miejsce pod Bodzentynem.

W województwie małopolskim, warto wymienić chociaż kilka miejsc związanych z pochówkiem słynnych powstańców, Włochów: por. Stefano Elii Marchettiego, pochowanego w Chrzanowie, płk Francesco Nullo, którego

mogła znajduje się w Olkuszu. Warto wspomnieć, że mieszkańcy innych zaborów w tym Galicji, wspierali powstańców i sami uczestniczyli w walkach jako ochotnicy. W Krakowie, stanowiącym zaplecze działalności powstańczej w piątek 7 sierpnia 1863 roku doszło do wybuchu tajnej wytwórni prochu, która mieściła się w kamienicy Anny Krones na rogu ulic Szewskiej 223 (obecnie nr 11) i Teatralnej (obecnie Jagiellońskiej). Zginęło wówczas pięć osób - w tym dwuletnia Ludka Królikowska - których mogiła znajduje się na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Na terenie dzisiejszej odpowiedzialności służbowej Karpackiego Oddziału Straży Granicznej, stoczono również szereg potyczek i bitew z Rosjanami, jak choćby pod Pieskową Skąłą, Miechowem, Małogoszczą Opatowem, Michałowicami, Igołomią, Imbramowicami, pod Świętym Krzyżem.

Rosjanie stosowali terror i odpowiedzialność zbiorową wobec mieszkańców wspierających lub podejrzewanych o wspieranie polskich oddziałów. Prawie 40 tysięcy Polaków zostało zesłanych na Syberię, wykonano co najmniej kilkaset wyroków śmierci. Tysiące powstańcy musiało udać się na emigrację, konfiskowano majątki powstańców i represjonowano członków ich rodzin. Pomimo klęski powstania i licznych represji, kolejne pokolenia Polaków czerpały wzory i inspirację do dalszej walki o niepodległość Polski.

Po odzyskaniu niepodległości, w II Rzeczypospolitej żyjący powstańcy styczniowi byli otaczani najwyższym szacunkiem, a Józef Piłsudski w 1919 r. zaliczył ich do Wojska Polskiego, przyznając im stopnie oficerskie, pensje i prawo do noszenia mundurów. Otrzymali też liczne zaszczyty i zapomogi państwowe.

Cześć ich pamięci!